

31.1.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien alkoholilain kokonaisuudistusta

Lomalaidun Ry kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveysministeriön laatimasta hallituksen esitysluonnoksesta alkoholilain kokonaisuudistukseksi 22.11.2016. Esitysluonnoksen mukaan alkoholilain keskeiset periaatteet säilyisivät ennallaan. Luvanvaraisuutta koskevat säännökset koottaisiin yhteen ja anniskeluun liittyvää sääntelyä kevennettäisiin.

Lomalaidun Ry pitää uudistuksen lähtökohtia ja periaatteita oikeina. Alkoholit aiheuttaa yhteiskunnassa merkittäviä haittoja, joita on syytä alkoholilainsäädännöllä torjua. Lomalaidun Ry näkee kuitenkin oikeana toimintatapana alkoholipolitiikan maltillisen vapauttamisen.

Toivomme lainmuutoksen vaikuttavan kaikkien matkailualan yrittäjien toimintaedellytyksiin positiivisesti. Anniskelun luvanvaraisuutta ei ole syytä miltään osin laajentaa. Pitopalveluyrityksiä ei pidä - eikä mielestämme perustuslain mukaan toimien myöskään voida - pakottaa anniskeluravintoloiksi.

Hallituksen esitys tulee toteutuessaan parantamaan merkittäväällä tavalla kaikkien anniskeluravintoloiden toimintaedellytyksiä. Aukioloaikoja ja anniskelualueita koskevat säädösmuutosehdotukset ovat alan toimijoiden esittämien vaatimusten mukaisia. Valitettavasti hallituksen esitysluonnos on epäselvä koskien maaseudun muita matkailu- ja pitopalveluyrityksiä kuin anniskeluravintoloita. Arviomme mukaan noin puolet maaseudun matkailu- tai pitopalveluyrityksistä toimii ilman anniskelulupaa, vaikka niiden järjestämissä yksityisissä juhlatilaisuuksissa on joskus tarjolla alkoholijuomia. Voimassa oleva alkoholilaki nimienomaisesti sallii alkoholin tarjoilun omille vieraille suljetussa yksityistilaisuudessa.

Anniskelulla tarkoitetaan kielitoimiston sanakirjan mukaan *alkoholijuomien myyntiä myyntipaikalla nautittavaksi*. Anniskelun tunnusmerkistöön tai olennaisiin piirteisiin kuuluu siis *myynti* eli palkkion ottaminen toiminnasta. Sellainen elinkeinotoiminta on syytä jatkossakin pitää luvanvaraisena, mutta luvanvaraisuuden alaa ei ole mitään syytä nykyisestä laajentaa. Ilman palkkiota tapahtuvaa alkoholin välittämistä henkilöiden välillä ei voida pitää anniskeluna, eikä sitä voida kieltää. Ketään ei voida vastoin tahtoaan määrätä ryhtymään pitämään anniskeluravintolaa eli myymään alkoholiannoksia.

Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Pitopalveluyrityksen asiakkaan tilaamien alkoholijuomien noutaminen luvanvaraisesta myyntipaikasta ja niiden tarjoilu suljetussa yksityistilaisuudessa on oltava jatkossakin sallittua. Jos sellainen toiminta kielletään, niin loukataan sekä asiakkaan että elinkeinonharjoittajan lainmukaisia oikeuksia.

Hallituksen esitystä on selvennettävä siten, että siinä selväsanaisesti todetaan suljettujen yksityistilaisuuksien alkoholitarjoilun olevan sallittua, kun alkoholin välittämisestä ei peritä palkkiota. Tämä ratkaisu myös edistäisi hallitusohjelman mukaista tavoitetta vähentää turhaa sääntelyä.

Pitopalveluyrityksen tms. juhlapalveluyrityksen on saatava palvelulla asiakastaan tämän toivomalla tavalla, kun kyse ei ole luvanvaraisesta anniskelusta johon liittyy palkkion ottaminen alkoholin myymisestä.

Asiakkaan omien juomien tarjoilu suljetussa yksityistilaisuudessa on oltava sallittua ilman anniskelulupaa. Myös asiakkaan yksityistilaisuuttaan varten tilaamien alkoholijuomien noutaminen asiakkaan lukuun ALKO:n myymälästä tai muusta laillisesta kotimaan myyntipisteestä on oltava sallittua, kun siitä ei peritä palkkiota.

Lomalaidun Ry haluaa vielä muistuttaa sosiaali- ja terveysministeriötä siitä, että maaseutumatkailuyrityksissä tai juhlia järjestävissä pitopalveluyrityksissä ei ole todettu käytännössä ollenkaan alkoholista johtuvia häiriöitä tai haittatekijöitä. Kaikkien näiden yritysten muuttaminen anniskeluravintoloiksi luultavimmin aiheuttaisi jonkin verran häiriökäyttäytymisen lisääntymistä.

Myöskään mitään kilpailu oikeudellista haittaa pitopalveluyritysten toiminnasta ei ole todettu. Maaseudun matkailu- ja pitopalveluyritykset, jotka toiminnassaan hyödyntävät paikkakuntiansa seurantalaja, nuoriseuroja, työväentaloja jne. toimivat eri markkinoilla kuin anniskeluravintolat, koska ne eivät lainkaan myy alkoholijuomia.

Yhteenveto:

Pyydettyinä lausuntona Lomalaidun Ry toteaa, että anniskelulupien keventämiseen tähtäävät normimuutokset ovat kannatettavia. Anniskelun luvanvaraisuutta ei ole syytä miltään osin laajentaa nykyisestä, siihen ei ole olemassa hyväksyttäviä syitä. Luvanvaraisuuden laajentaminen olisi vastoin hallituksen omaa ohjelmaa.

Kaikkia maaseudun matkailu- ja pitopalveluyrityksiä ei voida velvoittaa hakemaan anniskelulupia ja siis ryhtymään anniskeluravintolan pitäjäksi. Velvoite olisi vastoin perustuslaissa taattua elinkeinovapauden periaatetta. Asiakkaan omien juomien tarjoilu ilman palkkiota suljetussa yksityistilaisuudessa on oltava edelleenkin sallittua muille kuin anniskeluravintoloille. Myös asiakkaan juomien noutaminen laillisesta kotimaan myyntipisteestä ilman palkkiota on oltava edelleenkin sallittua.

LOMALAIDUN RY

Kimmo Aalto
Toiminnanjohtaja

Vesa Malila
hallituksen puheenjohtaja

Lähetään sähköpostina: kirjaamo.stm@stm.fi; ismo.tuominen@stm.fi

Lomalaidun ry on maaseutumatkailua kehittävä yhdistys. Jäseninä ovat tällä hetkellä [Agronomiliitto ry](#), [Autoliitto ry](#), [Pro Agria Keskusten Liitto ry](#), [Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry](#), [Suomen 4H-liitto ry](#) ja [Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry](#). Lomalaidun ry:llä on yhteinen historia maaseutumatkailua markkinoivan ja myyvän Oy Lomarengas Ab Ltd:n kanssa. Molempien juuret ovat Suomen maaseudulla. Kaikki alkoi vuonna 1968 maalaistalolomien välittämiseen perustetun yhdistyksen Lomarengas ry:n perustamisella. Tällöin Lomalaidun oli maatalo- ja mökkilomien markkinointinimi. Vähitellen Lomalaidun kehittyi Lomarenkaan neuvottelukunnaksi, jolla varmistettiin maaseutumatkailuyrittäjien vaikutusmahdollisuudet Lomarengas ry:ssä. Vuonna 1997 perustettiin markkinointi- ja myyntiyhtiö, jonka nimeksi otettiin Lomarengas Oy. Yhdistyksen, Lomalaidun ry:n tehtäväksi tuli kehittää maaseudun matkailutarjontaa ja hoitaa alan yleismarkkinointia. Lomalaidun on Oy Lomarengas Ab Ltd suurin yksittäinen osakkeenomistaja.